

BOEKBESPREKING

Nieuwe uitgave van VERKADE'S LENTE, ZOMER, HERFST EN WINTER.

„En toen stond het plan ons spoedig geheel voor den geest: Wij zouden eene vertelling trachten te geven van het jaar, van de verschillende jaargetijden - van bloemen, vogels, vlinders, kevers, die overal te vinden zijn in ons kleine land, doch die maar door enkelen worden gekend”.

Het waren gedenkwaardige woorden die Ericus Verkade begin deze eeuw sprak en waarmee toen besloten werd om de albums Lente, Zomer, Herfst en Winter te gaan uitgeven. „Wij zouden eene vertelling trachten te geven van de verschillende jaargetijden”.

Iedere oudere natuurliefhebber weet dat Jac. P. Thijsse bereid werd gevonden als verteller in deze albums op te treden. Dat gebeurde in 1905, en Thijsse is blijven vertellen tot in het album Vogelzang, dat in 1965 posthuum werd uitgegeven ter gelegenheid van zijn honderdste geboortedag - Thijsse stierf in de hongerwinter 1944/45.

De inmiddels legendarisch geworden albums waren slechts anti-kwarisch en dan nog voor veel geld, te koop. Hoe gelukkig zijn wij daarom dat Zomer en Keuning Boeken b.v. in samenwerking met Natuurmonumenten de genoemde albums opnieuw heeft willen uitgeven, uiteraard met medewerking van Verkade. Zij zijn in de boekhandel verkrijgbaar voor f 18,50 per deel, compleet met plaatjes. De oorspronkelijke albums kostten f 0,50 zonder de plaatjes. Die moest je verzamelen door kook en beschuit van Verkade te eten. En daar hebben wij, ouderen, ons allemaal aan bezondigd, in onze jeugd: de kook kwam soms je neus uit, maar dat had je er voor over.

Toch is het niet alleen nostalgie die ons verlangend naar deze herdrukken heeft doen uitzien. Ondanks de oude spelling - de heruitgave is langs fotografische weg tot stand gekomen - is de oude tekst nog steeds uitermate geschikt om bij vele Nederlanders liefde voor de inmiddels schaars geworden vrije natuur aan te kweken. Verouderde namen en enkele onjuistheden zijn onder Thijsse's lijfspreuk, „onbekommerd”, met de grootste eerbied en voorzichtigheid door Kees Hana in het Ten Geleide verbeterd. Helaas is dat tevens Hana's laatste werk geweest. Hij schreef zijn teksten toen hij reeds op zijn ziekbed lag, dat al te lang heeft geduurd, en jammer genoeg zijn sterfbed is geworden.

van N.

„VIJFTIG JAAR IN THIJSSE'S HOF”

Uitgeverij B.V. W.J. Thieme & Cie, Zutphen.

Prijs f 9,50.

Dit boekje dat uitgegeven werd ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hof op 26 september 1975 kwam tot stand door samenwerking van:

de Stichting Thijsse's Hof,
Planten- en Vogeltuinen in het Bloemendaalsche Bosch,
het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie,
de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland
en de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, die het boek in haar Natuurhistorische Bibliotheek als nr. 19 opnam.

Redactie: A.J. Gorter-ter Pelkwijk, Charlotte Noë,
W.J. Holthuizen en G. Houtman.

In dit 104 pagina's tellend boekje waarin vele toepasselijke foto's en tekeningen zijn opgenomen, wordt het grote belang belicht dat Thijsse's Hof vooral voor het onderwijs heeft. Het is verbazingwekkend hoe groot de verscheidenheid aan planten is die men in dit slechts 2 H.A. grote terrein in harmonisch verband heeft weten bijeen te brengen.

Op instructieve wijze doen de auteurs in hun artikelen verslag hiervan.

Doch niet alleen treft men een opsomming aan van voorkomende planten en kruiden, ook wordt ruime aandacht geschonken aan de talrijke vogels die er een veilige broedplaats vinden. Een overzicht is opgenomen van de gemiddelde broedvogelbevolking over de jaren 1970 - 1975.

Verder is een hoofdstuk aan insecten gewijd en tot slot geeft een van de auteurs in het kort weer wat er te zien is met een kaartje van de Hof als oriëntering.

Gaarne bevelen wij dit boekje in de belangstelling van de natuurliefhebber aan. Het wil tevens een opwekking zijn voor hen die Thijsse's Hof nog niet kennen om dit „natuurmonument” - door een der auteurs in zijn artikel zo typerend „een instructieve heemtuin op natuurlijke basis” genoemd - met een bezoek te vereren.

H. Th.

DE NEDERLANDSE LANDSCHAPPEN, deel 1 en 2.

Ontstaan, wetenschappelijke betekenis, belevingswaarde. door: Dr. H.A. Visscher. (Aula Paperback 32 en 33, à f 25,—). 238 en 224 pagina's formaat 21x14,7 cm. Het betreft een fundamenteel gewijzigde en sterk uitgebreide heruitgave van Het Nederlandse Landschap, aula paperback 6, waarvan reeds twee drukken verschenen.

Sinds afgelopen juli heb ik op deze boeken zitten wachten. Toen vormden ze nog 1 boek en ik kwam ermee in aanraking doordat het werd gebruikt als handleiding bij een cursus Landschapstudie in het Biologisch Werkkamp voor het Onderwijs op Texel. Met dit boek in de hand bekeken we dit eiland wandelend en fietsend. Daardoor zagen we veel duidelijker de natuurlijke en menselijke invloeden: hun eigen inbreng, hun wederzijdse invloed en hun tegenspraak. Zowel de geologische als de biologische en de cultuurhistorische elementen in het landschap werden ons in hun onderlinge relatie aangewezen. Des te pijnlijker werden wij ons daardoor ook bewust van de geweldige afbreuk die de massarecreatie doet aan dit eiland. Thuis gekomen bleek het boek uitverkocht. Maar door deze uitgebreide en herziene druk wordt het weer mogelijk ook Limburg eens op dezelfde wijze onder de loep te nemen. Met name om enig inzicht te krijgen in de waarde en de noodzaak van het toekomstige landschapspark in Zuid-Limburg is dit boek een onmisbare handleiding. Maar niet alleen het Limburgse heuvelland, ook de andere Limburgse landschappen, zoals de heidegebieden, de oude rivierduinen, het veengebied, het rivierengebied komen aan de orde zowel vanuit geologisch, archeologisch als biologisch opzicht. Daarbij worden de waarden steeds toegespitst op de huidige belevingswaarde voor de mens en de bedreiging van het landschap. De typische kenmerken van elk landschap worden veelzijdig belicht: door een beknopte tekst, zeer vele schematiserende tekeningen en toelichtende foto's. Het zijn onmisbare boeken voor natuurliefhebbers, onderwijsmensen, milieubeschermers en bestuurders die zich bezig houden met ruimtelijke ordening. Jammer dat het twee boeken zijn geworden in plaats van één. Ze zijn namelijk niet los te koppelen, al was het alleen al doordat de algemene schema's, de bibliografie en het register achterin deel 2 zijn opgenomen.

H. G.

VERSCHENEN

In het kader van de Nederlands-Duitse samenwerking bij het bodemkundig onderzoek is een tweetalige brochure verschenen over „het land tussen Maas en Niers”.

Het daarin gegeven overzicht steunt op de resultaten van een bodemkartering van kaartblad 52 Oost Venlo, schaal 1 : 50.000, uitgevoerd door de Stichting voor Bodemkartering te Wageningen en het Geologisch Landesamt Nordrhein-Westfalen te Krefeld.

De gekleurde bodemkaart met uitvoerige toelichting, die uitgebreide informatie over de bodemgesteldheid en het ontstaan van dit gebied bevat, is verkrijgbaar bij het PUDOC, Postbus 4, Wageningen à f 30,— incl. BTW.

Voor belangstellenden ligt deze brochure bovendien ter inzage in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum.

Uit de serie „Wetenschappelijke Mededelingen K.N.N.V.” (no. 109 - oktober 1975) ontvingen wij: Kiezelwieren - Diatomeeën door A. van der Werff.

In dit uit 100 pagina's tellend werkje bespreekt de auteur na een uitzetting gegeven te hebben van wat kiezelwieren zijn, o.m. de volgende onderwerpen die de onderzoeker op weg moet helpen:

de levenswijze

de voortplanting

het milieu

het verzamelen, conserveren, bestuderen en afbeelden van het materiaal

bespreking van de geslachten en soorten.

In een afzonderlijke bijlage treft men afbeeldingen van de besproken soorten aan.

Aan het slot is nog een summary, een literatuur-opgave, een systematisch- en een alfabetisch overzicht van de geslachten opgenomen.

Dit boekje kan men bekomen na storting van f 10,— (K.N.N.V.-leden f 8,75) op giro 13028 t.n.v. Bureau K.N.N.V. Hoogwoud (N.H.). Portokosten zijn inbegrepen